

Leto 1905.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXV. — Izdan in razposlan dne 14. oktobra 1905.

Vsebina: (Št. 160 in 161.) 160. Ukaz o carinskem ravnanju z železnimi žlicami. — 161. Dopustilnica za lokalno železnico od Tarnówa v Szczuciu.

160.

Ukaz ministrstev za finance in trgovino z dne 2. oktobra 1905. l.

o carinskem ravnanju z železnimi žlicami.

V porazumu z udeleženiema kraljevima ogrskima ministrstvom se dopolnjujejo določila abecednega blagovnega spiska k carinski tarifi tako:

Pri iskalnici „Žlice“ je za odstavkom 4 („železne“) vstaviti:

— — zanikljane itd.	271	25 gl.
— druge železne, kakor majhni uporabni predmeti	272	50 „

Opomnja. Iz kovanega železa (Martinovega jekla i. d.) izdelane žlice, ki jih je ocarinjovati po t. št. 272, se razlikujejo od pločevinskih žlic s tem, da so na izbočenem delu in navadno tudi na držaju razširjene, torej tanjše nego nerazširjeni srednji del, iz pločevine žlice pa so po vseh delih žlice enako debele, se dadó tudi lažje kriviti in dobé po navadi svojo trdnost z rebrom, narejenim na ročaju.

Ta ukaz zadobi takoj moč.

Kosel s. r.

Auersperg s. r.

(Slovensch.)

161.

Dopustilnica z dne 7. oktobra 1905. l.

za lokalno železnico od Tarnówa v Szczuciu.

Na podstavi Najvišjega pooblastila podeljujem v porazumu z udeleženi ministri veleposesniku Andreju knezu Lubomirskemu po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, v zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238), in pa zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) in z dne 16. maja 1905. l. (drž. zak. št. 81) dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero bo kot lokalno železnico s pravilnim títrom napraviti od postaje Tarnów na progi Krakov—Levov c. kr. državnih železnic v Szczuciu.

§ 1.

Za železnico, ki je predmet te dopustilnice, uživa koncesijonar v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) omejene ugodnosti.

§ 2.

Koncesijonar je dolžen, gradnjo dopuščene železnice dokončati najdalje v dveh letih računaje od

današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter vzdrževati po nji obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bo držal gorenjega roka za gradnjo in pa da izvrši in opremi železnico, kakor zahteva dopustilo, naj dá koncesijonar na zahtevo državne uprave zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novi varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala zgoranja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdela dopuščeno železnico, se podeljuje koncesijonarju pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje koncesijonarju tudi zastran tistih dovlačnic, ki se morda raredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih pravica v javni koristi.

§ 4.

Koncesijonarju se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice ravnati po vsebini te dopustilnice in po dopustilnih pogojih, postavljenih po ministrstvu za železnice, in pa po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem po zakonih in ukazih, ki se dadó morda v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbе in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, toliko, kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebno na zmanjšano vozno brzino, zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in gledé tega bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§ 5.

Koncesijonarju se daje pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih postavi, naredi delniško družbo, ki stopi v vse pravice in zaveznosti koncesijonarja.

Koncesijonarju se priznava pravica, da po pogojih, ki jih določi državna uprava, izda prednostne delnice za prednostni zajem, ki ga vzprejme.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res uporabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnice, všteti nabavo vozil, ter za dotacijo glavnične rezerve, katero določi državna uprava, in se prav izkažejo, prištevši interkalarne obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in pa kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakršni drugi stroški.

Ako bi bilo po dogradbi železnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti k napravni glavnici, če je privolila državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in se stroški prav izkažejo.

Vso napravno glavnico je odplačati v času, dokler bo trajalo dopustilo, po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državna uprava.

Družbena pravila in pa obrazci delnic in prednostnih obligacij, ki se eventualno izdadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

§ 6.

Vojaščina se mora prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določenih, ki bodo vsak čas veljala pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na orožnike, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje in prigledne zборе.

Koncesijonar je dolžen pristopiti k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov, zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, dalje pristopiti k vsakčas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakčas veljajoči predpis za vojaške prevoze po železnicah, in pa vsakčas veljajoči predpisi o

železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarja moč in veljavo z dnem, katerega se začne po dopuščeni železnici obrat. Predpisi omenjene vrste, ki se izdadó še-le po tem času, in se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarja veljavnost tedaj, kadar se mu priznanijo uradoma.

Te dolžnosti ima koncesijonar samo toliko, kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na sekundarni značaj te proge in na olajšila, dodeljena vsled tega gledé naprave, opreme in vrste obrata.

Koncesijonar je dolžen, oddajaje službe se oziirati v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§ 7.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. d.) naj slično veljajo znižani tarifni postavki, veljajoči za vojaške prevoze.

§ 8.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9., lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računaje od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava sme izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v § 2 ustanovljene o dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu § 11, lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§ 9.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, bo vodila za račun koncesijonarja država, ako se ne sklene drug dogovor. Načini, kako je voditi ta obrat, se uravnajo z obratno pogodbo, ki se sklene med državno upravo in koncesijonarjem.

§ 10.

Koncesijonar ima dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. de-

cembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) vsakčas dopuščati državni upravi na njeno zahtevanje skupno rabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se šele napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po vkupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§ 11.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat odana, odkupiti vsakčas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imelo podjetje v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti doneski najslabejših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donesek ostalih petih let.

2. Ako se odkupi železnica pred pretekom začasne davčne prostosti, ustanovljene v § 1, je za ostalo dobo davčne prostosti tako najdeni poprečni čisti donos teh petih let odkupna renta, ki se izplača davka prosto. Za čas po preteku davčne prostosti je hkratu ovedeti odkupno rento tako, da se od donosov, privzetih v poprečni račun, izračuni davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let in se odbije od donosov. K ostanku se z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je odslej plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke tega čistega donosa.

3. Če bi se železnica odkupila po preteku začasne davčne prostosti, določene v § 1, tedaj je ob preračunu letnih čistih donosov z davki, dokladami ter drugačnimi javnimi davščinami, ki zadenejo odkupljeno železniško podjetje, ravnati kakor z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti gledé vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračuniti davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let ter ga odbiti od donosa.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke teh čistih donosov.

4. V zmislu spredaj stojećih določil ovedeni poprečni čisti donesek je potem koncesijonarju kakor odškodnino za odkup železnice v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

5. Ako bi se pa železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom ali kadar bi po določilih v odstavkih 1 do 3 najdeni poprečni čisti donos brez pribitka, navedenega v odstavkih 2 in 3, ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je enak letnini, potrebni za pogojeno obrestovanje in razdolžbo z odobrilom državne uprave v založbo vštvenih npravnih stroškov vzprejetih hipotečnih zajmov, prištevši tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po državni upravi odobrene delnične glavnice ves čas, dokler bo trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država sama izplačuje namesto koncesijonarja spredaj navedeni zajem dotlej, da bo povsem poplačan, v dogovorjenih rokih dospelosti ter plačuje spredaj navedeno letnino za delniško glavnico v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, ter da povrne koncesijonarju rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

6. Državi se pridržuje nadalje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih rentnih plačil, ki jih je po določilih spredaj stojećih točk plačevati koncesijonarju, plačati glavnico, ki je enaka znesku glavnice, diskontovane vrednosti teh plačil, računaje obresti od obresti, po štiri od sto na leto — seveda odbivši pribitek, obsežen morda v zmislu določil odstavkov 2 in 3 v teh plačilih.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za povprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

7. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odškodnino, predpisano v št. 1 do 6, brez daljnje odplate v bremen čisto, oziroma samo še z nepoplačanimi ostanki z odobrilom državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi premičnimi in nepremičnimi rečmi, vštევši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesijonarja, in postranska opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnice reserve, kolikor niso

bile že določili primerno uporabljene z odobrilom državne uprave.

8. Sklep državne uprave o izvrševanju državne odkupne pravice, ki se mora zgoditi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposrednje zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določijo:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki naj bodisi kakor pritiklina železniškega podjetja, bodisi v založbo terjatev države ali iz drugih pravnih naslovov preidejo na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše poprave odkupne cene (št. 1 do 6), ki jo je ovedeti začasno, s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

9. Državni upravi se pridržuje pravica, vročivši odkupno izjavo postaviti hkratu posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave počenši pritrditve posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali provzročujejo trajno obremenjenost.

10. Koncesijonar je dolžen poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesijonar ne izpolnil te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesijonarja in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamenjene imovinske predmete.

Počenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so potem vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do gorenjega časa nastajajoče obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

11. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 8) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesijonar je dolžen, državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago dati pravne listine, katere bi bile morda še potrebne z njegove strani.

§ 12.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, vštrevši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesijonarja, in postranska opravila, in pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve v obsegu, povedanem v § 11, odstavku 7.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se odkupi železnica (§ 11), obdrži koncesijonar last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja in pa kar bi imel po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, ki si jih je koncesijonar sezidal ali pridobil sam po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso prtiklina železnice.

§ 13.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

Državna uprava ima tudi pravico, po odposlanem organu pregledovati gospodarstvo, in sosebno po nadzornih organih, pošiljanih ob stroških koncesijonarja, kakorkoli se ji zdi primerno, pregledovati, da se izvaja gradnja po projektu in pogodbi.

Ako se napravi delniška družba, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikor se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, ki bo veljal za predstojništvo družbe, in pa v občne zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javni koristi; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprositi takoj odločilo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katero veže družbo.

§ 14.

Državni upravi se nadalje pridržuje pravica, da se smé, ako bi se poleg vsega poprednjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Wrba s. r.

